

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166
Oslo
T: 22 04 49 70
E: nso@student.no
W: www.student.no

Høringsuttalelse

Innspill til regelverk knyttet til kvalitet i praksis (NOKUT)

Dato: 02.09.2020

Innspill til regelverk knyttet til kvalitet i praksis (NOKUT)

Først ønsker vi å takke for muligheten til å komme med innspill til utredningen av regelverket knyttet til kvalitet i praksis. Norsk Studentorganisasjon er en nasjonal interesseorganisasjon for 30 ulike studentdemokrati ved norske universiteter og høyskoler, som representerer om lag 240.000 studenter.

Vi kommer i dette innspillet til å i hovedsak svare på de konkrete tiltakene som fremkommer i kapittel 7 i rapporten, i tillegg til noen øvrige tanker og refleksjoner til påstander og refleksjoner som fremkommer av høringen.

Kapittel 7 - Konkrete tiltak:

Forslag tilknyttet Lov- og forskriftsstruktur

Foreslått tiltak: *Utrede behovet for dagens forskriftshjemler*

Vi i NSO støtter utredningens forslag om å utrede behovet for dagens forskriftshjemler. NSO er enige i at det er et behov for en helhetlig gjennomgang av regelverket knyttet til kvalitet i praksis. Vi er også enige at det er nødvendig at dette regelverket kommuniserer godt og er brukervennlig for de ulike aktørene som må ta regelverket i bruk. Vi mener den faglige autonomien til institusjonene skal veie tungt, og som NOKUT skriver i rapporten sin er vi enige i at man skal unngå detaljstyring av utdanningenes faglige innhold. Samtidig er det nødvendig å legge tydelige rammer sentralt for flere strukturelle komponenter rundt praksis. Derfor vil vi under være enige i flere av forslagene til tydeliggjøring og de tiltakene som sikrer flere rettigheter. Dette er grunnleggende overordnede komponenter vi mener ikke går utover den faglige autonomien, og rettsikkerheten til studentene må stå sterkt. Det er heller ikke nok at det står i rammeplaner da ikke alle er underlagt dette regelverket.

Forslag tilknyttet Universitets- og høyskoleloven

Foreslått tiltak: *Det innføres en legaldefinisjon i tråd med anbefalingen i utredningen*

Vi i NSO er enige at det er behov for en definisjon i hva som skal ligge i begrepet praksis. Det er i dag mange ulike oppfatninger av hva praksis er og skal være, som gjør det utfordrende å kvalitetssikre praksis.

Vi er derimot ikke helt enige i definisjonen som NOKUT foreslår i utredningen. En legaldefinisjon av begrepet praksis bør innbefatte de mest sentrale delene av en praksis. Vår oppfatning av praksis er at det er en læringssituasjon, hvor en student utfører et stykke arbeid med en intensjon om å lære. Denne læringssituasjonen skal være veiledet og føre til

studiepoeng. All arbeidsrelevant arbeid som faller utenfor disse rammene skal ikke defineres som praksis, og derfor bør en definisjon være noe likelydende:

“Praksis er en læresituasjon, hvor studenten utfører veiledet arbeid hos en virksomhet. Læringssituasjonen skal være veiledet og gi studenten studiepoeng for ytelsen”.

Det må ikke bli slik at man vanner ut praksisbegrepet for å få flere lærings situasjoner til å passe inn under det. Det ble under innspillmøtene nevnt at flere som ikke tradisjonelt har hatt praksis nå ønsker dette. Vi opplever at målet er arbeidsrelevans, og ikke nødvendigvis praksis. Praksis er arbeidsrelevans, men ikke all arbeidsrelevans er praksis. Paraplyen arbeidsrelevans har flere læringsformer under seg som også med fordel kunne defineres tydeligere, og vi håper dette blir en videre diskusjon og oppklaring spesielt i sammenheng med stortingsmeldingen om arbeidsrelevans i høyere utdanning.

Foreslått tiltak: *At praksis etter gitte kriterier er å anse som en eksamen presiseres*

NSO støtter tiltaket. Som NOKUT skriver er vi enige i at praksis burde anses som en eksamen når selve praksisen blir kontinuerlig vurdert og studenten får en avsluttende vurdering som inngår på vitnemålet. Og i forlengelse av dette skal falle inn under annet regelverk som gjelder eksamen. NSO mener praksis skal gi uttelling i form av studiepoeng, men trenger ikke alltid å være eksamen, kan også inngå som en del av emnet som har andre vurderingsformer i tillegg.

Foreslått tiltak: *Det innføres et krav om at praksisveileder skal gis tilgang til sensorveiledning der praksisveileder samarbeider med universitetet eller høyskolen om vurderingen av studentens praksisgjennomføring*

NSO støtter dette tiltaket.

Foreslått tiltak: *Krav om to sensorer i praksis innføres ikke.*

NSO mener at studenter skal som hovedregel få arbeidet sitt sensurert av faglig ansatte som ikke har hatt en direkte veiledende eller undervisende rolle overfor dem, med mindre den aktuelle vurderingssituasjonen tilsier at en slik underviser bør sensurere arbeidet. Flere enn én sensor skal tilstrebes ved enhver sensurering. Der praksis skal defineres som en eksamen bør derfor de samme kravene gjelde.

Foreslått tiltak: *Det stilles strengere krav til dokumentasjon av vurderingen av praksis*

NSO støtter dette tiltaket. Dette er tilbakemeldinger som uansett burde gis under praksis, og det burde derfor være mulig å stille dette kravet uten at det vil medføre betraktelig merarbeid.

Foreslått tiltak: *Reglene for klagerett ved praksis tydeliggjøres*

NSO støtter dette tiltaket. Som nevnt over, og av NOKUT selv, er et godt regelverk et regelverk som er brukervennlig for de det skal omfatte. Derfor er det viktig at rettighetene man har rundt klage kommer tydelig frem.

Foreslått tiltak: *Det innføres et krav om at studentene skal varsles ved fare for stryk og gis mulighet for gjentak*

NSO støtter dette tiltaket. Vi anser det som en grunnstein i formativ vurdering at man får fortløpende tilbakemeldinger. Det er viktig at institusjonene ordner rutiner for hvordan man gir beskjed om at studenten ligger an til stryk. Dette for å være sikker på at kravet følges, og at om det ikke skulle skje er dette å anse som en formell feil.

Foreslått tiltak: *Reglene for arbeidskrav presiseres*

NSO støtter å ha en større avklaring på flere begreper som inngår i vurdering, men mener dette må tas inn i en større debatt enn praksis. Arbeidskrav rommer mye mer enn praksis, og presiseringen av begrepet burde derfor romme mer enn praksis. Slik man leser rapporten nå er det reglene rundt arbeidskrav som skal presiseres, ikke bare hvordan man forholder seg til praksis når det er et arbeidskrav. I tillegg bidrar forslag til teksten fortsatt til uklarheter. Hvor går grensen for når arbeidskravet spiller inn på karakteren? Det er viktig for oss at praksis inngår i studiepoenggivende emner, så om praksis er inne som et arbeidskrav i emnet må denne arbeidsmengden og vurderingen få uttelling for hvor stort emnet er og den totale arbeidsmengden forventet.

Forslag tilknyttet Studietilsynsforskriften

Foreslått tiltak: *Kravet til fagmiljøet og veileders kompetanse, jf. § 2-3 syvende ledd endres*

NSO mener det må sikres formell veilederkompetanse hos praksisveilederne. Kun fagpersonell med relevant erfaring fra praksisfeltet over minst tre år skal brukes som veileder på praksisstedene. Hvordan man formaliserer denne veilederkompetansen kan gjøres gjennom studiepoeng, kurs eller realkompetanse.

Foreslått tiltak: *Kravet til praksisavtale, jf. § 2-2 niende ledd endres*

NSO støtter anbefalingen om at man skal presisere kravet om praksisavtale, samt at studentene blir tatt med som part i avtalen. At studenten er tatt med som part i avtalen er vanlig i andre læringssituasjoner som samarbeid med eksterne, for eksempel ved bachelor- og masteroppgave som skrives i samarbeid med aktører utenfor utdanningsinstitusjonen.

En slik avtale kan justeres lokalt der det er hensiktsmessig, men vi stiller oss enig i anbefalingen om at den alltid skal inkludere læringsaktivitetens omfang, forventet læringsutbytte, praksisveilederes forventede arbeidsomfang til oppfølging og veiledning,

UH-institusjonenes veiledning og oppfølging av studentene, og studentenes rettigheter og plikter som et minimum.

Under innspillmøte om praksisavtaler kom det en påstand om at det kan være krevende å håndheve avtalene, og det er bedre å ha en praksisplass som ikke fungerer optimalt enn å ikke ha praksisplass. Dette utsagnet er vi uenige i. Fokuset og kravet må være at man har forsvarlig praksis der man møter kvalifiserte veiledere og får det læringsutbyttet man skal ha. Om man ikke kan møte disse kravene kan man ikke godta slike praksisplasser. Man kan ikke gå på kompromiss med faglig kvalitet for å få antall praksisplasser til å gå opp. Antallet plasser er heller en diskusjon om incentiver for å være praksissted, og krav til kommunene eller andre statlige institusjoner om å være praksissted.

Forslag tilknyttet Økonomiske tiltak

Foreslått tiltak: *Økt samarbeid om ressurser til gjennomføring av veiledning, samt harmonisering av krav til å ta imot praksisstudenter.*

NSO støtter dette tiltaket.

Forslag tilknyttet Veiledningstiltak

Foreslått tiltak: *Relevante myndigheter veileder om regelverket knyttet til praksis, inkludert krav til vurdering og kvalitetssikring*

Foreslått tiltak: *Det legges til rette for erfaringsutveksling mellom universitetene og høyskolene og ulike studieprogrammer om kvalitetssikring*

Foreslått tiltak: *Det sammenfattes informasjon om praksis fra tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid og dele dette*

NSO støtter disse tiltakene. I tillegg burde eksisterende kvalitetssikringssystemer utdanningsinstitusjonene være pålagt å vie en større og tydeligere plass til å evaluere praksis. Vi mener som nevnt over at all praksis skal være studiepoenggivende, derfor må det eksistere innenfor et emne, og derfor skal det allerede være underlagt kvalitetssikringssystemet på institusjonen. Dette inngår slik vi leser det allerede i eksisterende regler, men kan med fordel gjøres tydeligere at all undervisnings- og vurderingsform skal evalueres i dette systemet.

Øvrige tiltak

Foreslått tiltak: *Det utarbeides en mal/sjekkliste for praksisavtale, gjerne i Arbeidslivsportalen*

Foreslått tiltak: *Det legges til rette for kvalitetssikring gjennom Arbeidslivsportalen*

Høringsuttalelse

NSO har ingen innspill på om man skal bruke Arbeidslivsportalen for å gjennomføre disse tiltakene.

Øvrige innspill:

Under *Videre utredning* er det en anbefaling om at man kan videreføre noen av tiltakene og diskusjonene rundt praksis til regelverk som rommer andre læringsaktiviteter og vurderingsformer. NSO støtter dette forslaget. Vi mener også det kan det være hensiktsmessig å ha diskusjoner rundt forskjellige begreper innenfor læringsaktiviteter og vurderingsformer da forskjellene er uklare og rettighetene rundt ulike vurderingsformer også kan variere.

Det er ikke tatt opp noe rundt regler og rettigheter rundt reisevei og økonomi tilknyttet utføringen av praksis i denne utredningen. Dette er krevende for flere studenter som må ha to bosteder eller pendle lengre distanser som fører til høyere utgifter. Studenter er allerede i en presset økonomisk situasjon, og praksisopphold burde ikke føre til større økonomisk press enn det som allerede er situasjonen. Å ha økonomiske støtteordninger eller alternative bosteder rundt praksis burde derfor være noe institusjonene burde se på.